

SKOK DO REALITY

speciální noviny o legislativě
pro osoby se zdravotním postižením

číslo 4/2007
8. ročník

vydává Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (www.nrzp.cz)

Financování sociálních služeb je zásadní problém

V první polovině června letošního roku projednala vláda **návrh zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů**. Tato předloha obsahuje změny všech zákonů, k nimž dochází v souvislosti s navrženými reformními kroky, které jsou obsahem tzv. „reformního batohu“. Součástí výše zmíněného balíku změn zákonů je také **návrh novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách**. O jednotlivých změnách zákona o sociálních službách jsme psali již v minulém čísle Skoku, a tudíž nemá cenu se k nim vracet. Výjimku představuje změna § 101 zákona.

Návrh novely § 101 zák. 108/2006 Sb. zásadně mění stávající pravidla poskytování státních dotací na zajištění poskytování sociálních služeb. Bez těchto dotací přitom v ČR nejde – ani po zavedení příspěvku na péči – poskytovat žádnou sociální službu. **Na způsobu poskytování dotací proto zcela závisí rozsah a kvalita celé sítě sociálních služeb.**

Dotační řízení pro rok 2007 probíhalo dle metodiky MPSV pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb. Tato metodika však nemůže v žádném případě nahradit **nařízení vlády**, které má podle § 101 odst. 7 zák. 108/2006 Sb. stanovit **blíže podmínky pro stanovení výše dotace, jejího účelu, členění a způsobu poskytování.**

Po proběhlém dotačním řízení na rok 2007 **zůstává zcela nejasné, podle jakých kritérií navrhovaly kraje ministerstvu práce a sociálních věcí výši dotace** pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb. **I nadále očekáváme, že MPSV vytvoří transparentní prostředí pro fungování systému, upraví podmínky pro přidělování dotací a nastaví jasná pravidla.** Už sama skutečnost, že např. dotované měsíční náklady na obsahově identickou pobytovou službu se pohybují u jednotlivých poskytovatelů v rozmezí 20–40 tis. Kč, musí vést k úvaze, proč tomu tak je, a ke **snaze po optimalizaci systému a srovnání nákladů. Podmínky se musí nastavit jednotně a bez preference jednotlivých typů poskytovatelů.**

Současně je třeba připomenout, že zákon o sociálních službách od 1. 1. 2007 jasně stanovuje **měřitelné parametry kvality sociálních služeb**, které stát dozoruje novým systémem inspekce. **Řada poskytovatelů však pro rok 2007 bohužel neobdržela takovou dotaci, která je k zajištění vyžadované kvality služby potřebná.**

Zatímco podle dosavadního znění § 101 odst. (1) se dotace poskytuje poskytovatelům a dle

odst. (7) její výši stanovuje **nařízení vlády**, podle nově navrženého znění § 101 odst. (1) se dotace poskytuje **krajům**, a ty ji přerozdělují poskytovatelům dle odst. (3) **v samostatné působnosti**. Je to zcela **zásadní systémová změna**, která nemožná v budoucnosti případně korekce při podpoře vybraných druhů sociálních služeb, například v souladu s *Koncepcí podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti*, kterou schválila vláda v únoru letošního roku. Tato koncepce jednoznačně preferuje transformaci sociálních služeb ve prospěch terénních sociálních služeb.

Předložený návrh vyvolává několik zásadních problémů:

1) Již v dotačním řízení na rok 2007 řada krajů v návrhu rozdělení dotací **výrazně znevýhodnila některé poskytovatele sociálních služeb ve srovnání s jinými**. Zopakují-li kraje tento postup dle návrhu v samostatné působnosti, nebude již existovat na úrovni MPSV ČR **žádný opravný prostředek**, který by tento zjevný konflikt zájmů mohl eliminovat. Kraje se řídí pouze zákony, a pokud zákon určí, že dotace pro poskytovatele sociálních služeb jsou v jejich přímé působnosti, nelze očekávat, že se kraje budou cítit být vázány nařízením vlády, nehledě na skutečnost, že nařízení vlády nemusí být do konce letošního roku vydáno. **Je třeba si především uvědomit, že kraje jako zřizovatelé velkého množství sociálních zařízení by byly v jasném střetu zájmů, pokud by samy rozhodovaly o dotacích pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb.**

2) Neexistence obecného pravidla pro stanovení nezbytné výše dotace pro poskytování jednotlivých druhů služeb v kvalitě požadované státem i klienty pak bude mít minimálně tyto důsledky:

– **Bude fakticky popřeno zákonem dané právo klienta zvolit si poskytovatele služby sociální péče.** Poskytovatel, který získá od klienta příspěvek na péči totiž **nebude mít garantovanou státní dotaci** na poskytování služby v alespoň minimální nezbytné výši, bez níž není možné i při zájmu klienta službu poskytovat.

– Pro kraje bude v řadě případů prakticky **nemožné snižovat dotace vlastním zařízením na srovnatelnou úroveň s ostatními poskytovateli.**

– Ze strany obecních a nestátních poskytovatelů sociálních služeb **nebude existovat zájem na přebírání dosavadních krajských zařízení sociální péče** v těch krajích, které již deklarovaly svůj zájem transformovat vlastní zařízení na jiný typ právnické osoby nebo je předat jiným poskytovatelům.

– Dojde k **zastavení procesu transformace lůžkového fondu akutní zdravotní péče na péči následnou a zdravotně-sociální.**

– Mezi kraji budou existovat **výrazné rozdíly v podobě sítě sociálních služeb**. Ze stávající praxe lze usuzovat, že v některých krajích dojde k **zániku těch služeb, které z různých důvodů nezískají politickou podporu** momentálních volených představitelů kraje.

Z obav, že dojde ke schválení návrhu zákona o sociálních službách i s nevyhovující navrhovanou změnou § 101, se 18. června 2007 uskutečnilo **společné jednání zástupců zaměstnavatelů, odborů a uživatelů sociálních služeb** o nově navrhovaných pravidlech poskytování dotací ze státního rozpočtu pro poskytovatele sociálních služeb. Zaměstnavatele zastupoval ing. Pavel Dušek, viceprezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR, odbory RNDr. Jiří Schlanger, předseda Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR, a uživatelé Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, a JUDr. Oldřich Staněk, předseda EURAG ČR.

Všichni účastníci jednání se shodli na tom, že **schválení navržených pravidel by vedlo k výrazné destabilizaci sítě sociálních služeb**. V současném transformačním období, jež bylo zahájeno přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je naopak nezbytné **větší zasahování státu do systému sociálních služeb. Jen tak lze vytvořit a prosadit jasná pravidla financování, jež zastaví zvyšování nákladů na sociální služby a zajistí jejich srovnatelnou dostupnost v celé ČR.**

Výše zmínění představitelé vytvořili **společnou koalici**, která bude společně usilovat o co nejrychlejší provedení analýzy nákladovosti služeb sociální péče tak, aby mohla být následně stanovována minimální výše dotace, kterou bude stát poskytovat na zajištění jím poptávaných služeb ve stanovené kvalitě. **Cílem je stanovit průměrné ceny jednotlivých druhů péče a postupně stanovit příspěvek z veřejných rozpočtů na jednotku těchto služeb.**

Členové koalice přijali prohlášení, ve kterém mimo jiné **vyzvali poslance Parlamentu ČR,**

aby prodloužili platnost stávajících pravidel poskytování dotací tím, že z návrhu zákona vypustí body nově upravující § 101.

Koncem června se uskutečnila tisková konference za účasti všech členů koalice, na které jsme veřejnost seznámili se společným prohláše-

ním, vysvětlili jsme důvody našich obav a také přítomné informovali o jednání s ministrem Petrem Nečasem.

Na závěr si dovolím optimistickou prognózu, že se nakonec najde vhodný způsob financování sociálních služeb. **V současné době koalice**

jedná s příslušnými odbornými pracovníky MPSV ČR a do poloviny srpna bychom měli najít řešení.

*Václav Krása, předseda NRZP ČR,
za použití materiálů připravených
pro jednání koalice*

Problematika smluv o poskytnutí sociální služby

Zákon o sociálních službách vyžaduje písemné uzavírání smluv u všech služeb sociální péče, jimiž jsou osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, služby poskytované v centrech denních služeb, v denních a týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory a domovech se zvláštním režimem, v chráněném bydlení a ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. Ze služeb sociální prevence je písemné uzavírání smluv nutné u azylových domů, domů napůl cesty a u poskytnutí služby v terapeutické komunitě. Na žádost některé ze smluvních stran musí být smlouva písemně také v případě poskytování rané péče, tlumočnických služeb, sociálně-aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a nebo sociální rehabilitace.

Problémy spojené se způsobilostí příjemce sociální služby

Požadavek zákona na písemnou formu může v některých případech působit **problémy spojené se způsobilostí občana takové smlouvy uzavírat**. To se týká zejména případu, kdy jedinec není schopen, např. z důvodu vysokého věku či mentálního postižení, obsah smlouvy pochopit. **To by mohlo následně vést k pochybnostem, zda je uzavření takové smlouvy skutečně projevem svobodné a vážné vůle, a zda tedy není z tohoto důvodu neplatná.**

Pokud je taková osoba schopna alespoň svobodného projevu vůle v tom smyslu, že zmocní jinou osobu k uzavření smlouvy a je schopna toto zplnomocnění podepsat, pak jde o nejjednodušší řešení. V případě, že takového úkonu schopna není, přichází v úvahu buď **ustanovení opatrovníka**, které předpokládá zbavení či omezení způsobilosti k právním úkonům, nebo použití § 92 odst. 6 zákona o sociálních službách, jenž stanovuje, že „**osobu, která není schopna sama jednat a nemá zákonného zástupce, zastupuje při uzavírání smlouvy obecní úřad s rozšířenou působností**“.

Nejde však jen o tyto případy. I u jiných postižení, např. zrakového nebo tělesného, může dojít k tomu, že uživatel má problémy se seznámit s obsahem smlouvy nebo s jejím podpisem. Občanský zákoník k platnosti úkonu osob, jež nemohou číst a psát, vyžaduje **úřední zápis**. Nevyžaduje se však, je-li ten, kdo nemůže číst a psát, schopen seznámit se s obsahem právního úkonu s pomocí přístrojů či speciálních pomůcek nebo prostřednictvím jiné osoby, kterou si zvolí, a je schopen listinu vlastnoručně podepsat. Toto ustanovení bude zřejmě využíváno především osobami nevidomými.

Druhy sociálních služeb

Služby sociální péče lze rozdělit do dvou velkých skupin – na **služby pobytové a služby ambulantní nebo terénní**. Službami pobytovými se rozumí služby poskytované v týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem. Dále jde o chráněné bydlení, služby poskytované ve zdravotnických zařízeních, ústavní péče a služby poskytované v sociálně-rehabilitačních centrech.

V těchto případech není třeba ve smlouvě ujednávat ceny za sociální služby, neboť přímo zákon stanoví, že v těchto případech se hradí ve výši přiznaného příspěvku. Jedinou výjimku tvoří pobytové služby v týdenních stacionářích, kde je výše úhrady omezena do 75 % přiznaného příspěvku. Rovněž z hlediska obsahu smluv nebudou mezi jednotlivými typy zařízení podstatné rozdíly, což umožní využít vzorové smlouvy.

Avšak pozor! Smluvní forma úpravy poskytování sociálních služeb byla mj. zavedena i proto, aby umožnila podstatně větší individualizaci obsahu služby podle potřeby a požadavků uživatele. To je zásadní rozdíl proti dřívějšímu stavu, kdy obsah služby určoval zejména v pobytových zařízeních jejich provozovatel, a to nejčastěji formou domácího řádu.

Náležitosti smlouvy

- označení smluvních stran,
- druh sociální služby,
- rozsah poskytování sociální služby,
- místo a čas poskytování sociální služby,
- výše úhrady za sociální služby sjednaná v rámci výše úhrady stanovené v § 73 až 77 a způsob jejího placení,
- ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených poskytovatelem pro poskytování sociálních služeb,
- výpovědní důvody a výpovědní lhůty,
- doba platnosti smlouvy.

Poskytovatel sociálních služeb může odmítnout uzavřít smlouvu o poskytování sociálních služeb pouze v případě, že:

- neposkytuje sociální službu, o kterou osoba žádá,
- nemá dostatečnou kapacitu k poskytnutí sociální služby, o kterou osoba žádá, nebo
- zdravotní stav osoby, která žádá o poskytnutí pobytové sociální služby, poskytnutí takové sociální služby vylučuje. Jedná se o situace, kdy zdravotní stav vyžaduje poskytnutí ústavní péče ve zdravotnickém zařízení, o akutní infekční nemoci, nebo by chování osoby z důvodu duševní poruchy závažným způsobem narušovalo kolektivní soužití. Toto omezení se nevztahuje na pobytové služby v domovech se zvláštním režimem.

Problémy spojené s úhradami za služby

Ministerstvo práce a sociálních věcí zveřejnilo na svých webových stránkách vzor smlouvy, která se týká pobytu v domově důchodců. Tento vzor je v zásadě použitelný i jako základ pro smlouvy u ostatních pobytových služeb. Prováděcí předpis k zákonu, jímž je vyhláška č. 505/2006 Sb., pak stanoví maximální výši úhrady za ubytování 160 Kč a 140 Kč za celodenní stravu. Tyto částky jsou stanoveny již s přihlédnutím k provozním nákladům s poskytnutím ubytování.

Při uzavírání smlouvy je však třeba respektovat ustanovení § 73 odst. 3 zákona o sociálních službách, podle něhož musí osobě zůstat po úhradě za ubytování a stravu alespoň 15 % jejího příjmu. To znamená, že v případech, kdy výše příjmu neumožňuje požadovat plnou úhradu, musí být maximální výše úhrady stanovena a ve smlouvě upravena tak, aby byl tento požadavek zákona dodržen. Pouze v těchto případech lze na uživateli požadovat, aby výši příjmu doložil. Nemusí přitom jít vždy jen o případy, kdy je účtována maximální přípustná část. Požadavek na doložení výše příjmu je nezákonný i v případech, kdy příjmy uživatele dostačují k úhradě za ubytování a stravu a není třeba je snižovat s ohledem na požadovaný patnáctiprocentní zůstatek.

Plnou výši úhrady lze i v těchto případech použít tehdy, dohodne-li se poskytovatel na spoluúčasti úhrady nákladů s manželem (manželkou), rodiči nebo dětmi osoby, jíž je sociální služba poskytována a u níž by nebyla zákonem požadovaná výše zůstatku příjmu dodržena. Nedojde-li však k takové dohodě, musí poskytovatel výši úhrady za ubytování a stravu snížit. **Důrazně upozorňuji na to, že nelze povinnost doplatit náklady služby zakotvit ve smlouvě s uživatelem. Nelegální a protizákonné je také to, aby případný rozdíl ve výši úhrady vzniklé v důsledku nižšího příjmu byl považován za dluh uživatele. Na takový postup reagovalo i MPSV tiskovou zprávou, v níž upozorňuje, že pokud bude takový postup zjištěn při inspekci sociálních služeb, bude to považováno za závažné porušení zákona s odpovídajícími sankcemi. Vyloučeno není ani odejmutí oprávnění k poskytování sociálních služeb.**

Využití vzorové smlouvy MPSV u služeb poskytovaných v domácnosti uživatele či ambulantně je komplikovanější. To je způsobeno jak větší rozmanitostí typů těchto služeb, tak zejména tím, že zde existuje více druhů

úhrady nákladů. U osobní asistence se úhrada řídí počtem hodin a výše úhrady za 1 hodinu činí 85 Kč s tím, že pokud služba netrvá celou hodinu, výše úhrady se poměrně krátí, u pečovatelské služby je to jinak. Vedle této sazby (používané při úkonech péče o vlastní osobu, pomoci při osobní hygieně, pomoci při přípravě jídla a pití a jeho podávání, pro běžný úklid a údržbu domácnosti, údržbu domácích spotřebičů, pomoc při zajištění velkého úklidu, donášku vody, topení v kamnech včetně donášky a přípravy topiva a údržby topných zařízení a při běžných nákupech a pochůzkách) je stanovena ještě úhrada za poskytnutí celodenní stravy v rozsahu minimálně tří hlavních jídel částkou 140 Kč denně nebo 70 Kč za oběd. Jestliže jde o donášku jídla nebo jeho dovoz, hradí se částka 20 Kč. Stokorunu pak může činit úhrada za velký nákup (např. týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení domácnosti) a zvláštní částkou je stanoveno praní a žehlení prádla, a to ve výši 50 Kč za kg prádla (suchého). Na rozdíl od smlouvy o osobní asistenci, jejíž vzor je rovněž na webových stránkách MPSV, je nutné při stanovení úhrady za pečovatelskou službu použít i těchto položek a vzor smlouvy upravit.

Smlouva o poskytování tísňové péče bude oproti smlouvě o poskytování osobní asistence a pečovatelské služby jednodušší co do rozsahu poskytovaných služeb, avšak náročnější, pokud se týká výše úhrad. Vyhláška stanoví, že v těchto případech činí úhrada skutečné náklady na provoz technických komunikačních prostředků. Tato úhrada je stanovena jako maximální. Stejným způsobem, jako je stanovena úhrada pro osobní asistenci, je stanovena i úhrada průvodcovské a předčitatelské služby a pro podporu samostatného bydlení.

Odlehčovací služby se hradí způsobem obdobným jako pečovatelská služba s tím, že se zvláště neúčtuje donáška oběda, velký nákup a praní prádla. Výše úhrady je v ostatních částech stejná. Stejný režim úhrady platí i pro centra denních služeb a denní stacionáře. Vzor smlouvy pro domovy seniorů lze použít i pro azylové domy s tím, že cena za stravu zůstává stejná, avšak cena za ubytování je stanovena maximálně ve výši 90 Kč denně anebo v případě rodiny s nezletilými dětmi 60 Kč denně za dospělou osobu a 30 Kč denně za dítě. U domů napůl cesty se hradí pouze ubytování, a to v částce 90 Kč denně. Při pobytu v terapeutických komunitách se hradí 140 Kč za celodenní stravu nebo 70 Kč za oběd a 130 Kč za ubytování.

K použití vzorů uváděných MPSV bych uvedl, že podle mého názoru je třeba zahrnout do smlouvy i **ustanovení o poskytování poradenství**, neboť to je podle zákona **povinnou součástí každé sociální služby. Proto každá smlouva o poskytování sociálních služeb by měla obsahovat i ustanovení o tom, kdo, kdy, kde a v jaké formě bude poradenskou službu pro uživatele zajišťovat.**

Nemusí to být vždy přímo poskytovatel této služby. Jeho povinností je pouze poradenství zajistit. To může provést i tak, že například uzavře smlouvu s některou poradnou o tom, že v určitou dobu bude poradna poskytovat služby jeho uživateli. **Předpoklad NRZP, že jedním z největších problémů budou právě smlouvy, se plně potvrzuje.**

Nejčastější problémy

Z poznatků poradců i dotazů na poradnu NRZP vyplývá, že poskytovatelé sociálních služeb u návrhu smluv ne vždy dodržují ustanovení zákona uvádějící, že po úhradě částky za ubytování a stravu musí uživateli zůstat **nejméně 15% příjmu**. Registrujeme také snahy o **nasazení maximálních cen bez potřebné diferenciaci**. Například za ubytování v třílůžkovém pokoji 160 Kč denně, tedy stejně jako v případě pokoje jednolůžkového, neboť částka 160 Kč denně za ubytování je maximálně přípustná.

V oblasti pečovatelské služby se vyskytují **problémy se započítáváním cest k uživateli**. V návrhu smluv bývá započítávána do hodinové sazby za úkon, takže výsledná částka přesahuje hranici stanovenou vyhláškou.

Vyskytují se i **nedostatky ve vztahu k charakteru postižení**. Například někde nejsou vnitřní pravidla pro poskytování služby v Braillově písmu.

Velkým problémem je také **nedostatečná individualizace služeb**, zejména v případě pobytových zařízení. Zde dochází i k problémům s takzvanými vratkami v případě, že uživatel je část měsíce či ještě delší dobu mimo zařízení.

Dalším obecným nedostatkem je například **snaha paušalizovat platby**, které v extrémním případě mohou nabývat až podoby, že uživateli je po celou dobu pobytu v denním zařízení poskytována pomoc při osobní hygieně, současně s pomocí při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu poskytována strava, jsou s ním prováděny výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím i pomoc při uplatňování práv a zájmů. **To jsou jen některé nedostatky, zjištěné poradnami pro uživatele služeb, jejichž síť zřídila Národní rada osob se zdravotním postižením v celé republice.**

Uživatelé sociálních služeb též nedoceňují skutečnost, že pro oblast sociálních služeb platí podpůrně také občanský zákoník. To znamená, že ujednání, která jdou nad rámec úpravy zákona o sociálních službách, jsou platná a závazná. Z patera příkazání platných v socialismu „**nemysli, když myslíš, tak nemluv, když mluvíš, tak nepiš, když píšeš, tak nepodepisuj, když podepíšeš, tak se nediv**“, platí to poslední dosud, a to v plné míře. U ostatních příkazání se doporučuje spíše opak.

Problematika smluv je natolik závažná, že v případě pochybností o obsahu či formě smluv neváhejte a kontaktujte poradny pro uživatele, jejichž adresy jsou uvedeny v tomto čísle.

V souvislosti se smlouvami nelze opomenout ani situace, kdy pomoc poskytuje blízká nebo jiná osoba, která není poskytovatelem sociálních služeb ve smyslu zákona o sociálních službách. Také zde doporučuji písemné uzavření smlouvy, což na jedné straně zajistí pečující osobě vlastní příjem, o který přišla v důsledku zrušení příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu, a na druhé straně umožní poživateli příspěvku doložit jeho využívání pro zajištění péče. Vhodným nástrojem je využití § 51 občanského zákoníku. Smlouva může mít například následující podobu.

Vzorová smlouva o poskytování sociálních služeb a o úhradě za ně v rámci rodiny či s jinou osobou, která neposkytuje sociální služby jako podnikatel

Na základě ustanovení § 51 občanského zákoníku se smluvní strany

paní Irena Nováková, narozena 4. 9. 1947, bytem Vymyšlená 28, Nezamyslice,

a

pan Josef Novák, narozen 3. 7. 1968, bytem Vymyšlená 28, Nezamyslice,

dohodly takto:

Článek 1

pan Josef Novák se zavazuje poskytovat paní Ireně Novákové pomoc

VARIATNA A

v tomto rozsahu:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu:
 1. pomoc a podpora při podávání jídla a pití,
 2. pomoc při oblékání a svlékání včetně speciálních pomůcek,
 3. pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním i vnějším prostoru,
 4. pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík,
- b) pomoc při osobní hygieně:
 1. pomoc při úkonech osobní hygieny,
 2. pomoc při použití WC,
- c) pomoc při zajištění stravy:

pomoc při přípravě jídla a pití,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti:
 1. pomoc s úklidem a údržbou domácnosti a osobních věcí,
 2. nákupy a běžné pochůzky,
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti:
 1. pomoc a podpora rodině v péči o dítě,
 2. pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob,
 3. pomoc s nácikem a upevněním motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností,
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím:

doprovázení do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na zájmové a volnočasové aktivity, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:
 1. pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů,
 2. pomoc při vyřizování běžných záležitostí.

Lze vybrat jen některé činnosti, případně seznam doplnit.

VARIANTA B

v rozsahu stanoveném § 5 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

Článek 2

Služba v uvedeném rozsahu bude poskytována každodenně (3 x týdně, 2 x do měsíce apod.).

Článek 3

Paní Irena Nováková bude platit panu Novákovi za poskytované služby úhrady ve výši

- a) např. 3000 Kč měsíčně.
- b) např. 40 Kč za hodinu skutečně spotřebovaného času nezbytného k zajištění úkonu. V případě kratšího trvání poskytování služby náleží panu Novákovi poměrná část výše úhrady.

Platba bude prováděna v hotovosti

VARIANTA A

1 x měsíčně.

VARIANTA B

bezprostředně po poskytnutí služby.

Článek 4

V případě, že pan Josef Novák nebude schopen v dohodnutém termínu službu zajistit a překážka mu bude předem známa, zavazuje se

VARIANTA A

zabezpečit náhradní způsob zajištění péče.

VARIANTA B

informovat paní Novákovou o této skutečnosti tak, aby si mohla službu zajistit jinou osobou.

Článek 5

Paní Irena Nováková se zavazuje ohlásit pana Josefa Nováka obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

VARIANTA A

jako hlavní pečující osobu.

VARIANTA B

jako jednu z pečujících osob.

Článek 6

Společná a závěrečná ustanovení

- 1) Smluvní strany prohlašují, že tato smlouva je projevem jejich skutečné, opravdové a svobodné vůle.
- 2) Vztahy touto smlouvou výslovně neupravené se řídí ustanoveními Občanského zákoníku.
- 3) Tato smlouva může být měněna jen písemně se souhlasem obou stran.
- 4) Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu smluvními stranami a platí do ...

V Nezamyslicích dne

Podpisy

.....

Jan Hutař

Ohlédnutí za konferencí Aktivně bez bariér

Ve dnech 23. – 24. května 2007 se v Kongresovém centru Praha konal třetí ročník z cyklu mezinárodních konferencí Bez bariér, letos s názvem **Aktivně bez bariér**. Záštitu nad akcí převzali předseda vlády **Mirek Topolánek**, ministryně **Džamila Stehlíková** a předsedkyně Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu PČR **Ale-na Palečková**. Konference byla jako každoročně součástí doprovodného programu souboru výstav pro rodinu, bydlení a volný čas **For Family 2007**, pořádaného ABF, a.s.

Projekt Bez bariér, který vznikl v roce 2005 z iniciativy Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, je koncipován jako cyklus konfe-

rencí s mezinárodní účastí. Základem odborného rámce cyklu je **Evropská koncepce přístupnosti (European Concept for Accessibility)** – koncepce ke zlepšování informovanosti mezi profesionály v oblasti designu, projektování a výstavby, koncepce pro vytvoření přátelského a přístupného prostředí pro všechny občany bez ohledu na jejich zdravotní omezení.

Cílem projektu je přispět ke komplexnímu **řešení problematiky přístupnosti prostředí** jak na národní, tak na evropské úrovni a vytvořením vhodné mezinárodní legislativy **příměť průmyslová odvětví a stavebnictví plně respektovat principy přístupného prostředí**.

Na letošní konferenci Aktivně bez bariér se zaregistrovalo 121 účastníků ze šesti zemí (Irsko, Švédsko, Portugalsko, USA, Slovenská a Česká republika). Ve dvou dnech zaznělo přes třicet prezentací a uskutečnily se tři workshopy. Program konference byl zaměřen na **možnosti aktivního využití volného času a seberealizace** osob se specifickými potřebami. Tématy bloků byly **Sport bez bariér**, **Kultura bez bariér**, **Cestování bez bariér** a otevřený blok obsahující novinky

Zahájit druhý den konference přišla MUDr. Džamila Stehlíková, ministryně vlády ČR. Na snímku mezi Václavem Krásou, předsedou NRZP ČR, a Ing. Michalem Kárníkem, generálním ředitelem Kongresového centra Praha.

Účastníky mezinárodní konference Aktivně bez bariér přivítal a úvodnímu bloku v přednáškovém sále Kongresového centra Praha předsedal Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR.

a zajímavé projekty nezařaditelné do výše uvedených částí programu. Velice podnětné byly i workshopy, například workshop **Individuální protipožární ochrana v budovách**, vedený C.J. Walshem (FirexOx International, Dublin, Irsko), otevřel u nás nové téma protipožární i požární ochrany, evakuace a záchrany osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

Celá konference se nesla ve dvou rovinách: teoretická řešila možnosti přístupu k aktivnímu životu a praktická prezentovala přímo projekty a akce realizované pro osoby se specifickými potřebami.

Další informace, program a příspěvky přednášejících naleznete na stránkách www.bez-barier.cz.

Součástí konference byl společenský večer ve Valdštejnské zahradě. Krásné prostředí senátních prostor bylo důstojným místem pro další diskuse s přednášejícími i pro navázání společenských nebo přátelských rozhovorů.

Na závěr mi dovozte, bych Vás pozvala na příští ročník konference, který se uskuteční na jaře v podobném termínu a zaměří se na Bydlení bez bariér.

Dagmar Lanzová

Splnit kvalifikační požadavky je pro mnoho zájemců o místo osobního asistenta nemožné

„Víš o tom, že osobní asistent musí mít střední školu a stopadesátihodinový kurz, nebo musí být ergoterapeut, jinak musí se službou skončit?“ ptal se mne jeden kolega z organizace poskytující osobní asistenci.

„Ano, četla jsem ten paragraf v zákoně o sociálních službách a už jsem nachystala vzdělávací program, aby si mohli zájemci kurz udělat,“ odpověděla jsem mu.

„Jenomže tento kurz musí být akreditovaný u MPSV, a to ještě ani se dnem účinnosti zákona nezveřejnilo podmínky, za nichž se to u něj dá udělat,“ namítl mi.

Organizace, které poskytují osobní asistenci podle §39 zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, se musely **do konce června t.r. zaregistrovat** u krajských úřadů. Znamená to, že tito poskytovatelé potom smějí jako osobní asistenty zaměstnat pouze osoby **splňující kvalifikační předpoklady** uvedené v odst. (1) b) a v odst. (5) b) §116 zmíněného zákona. Těmito předpoklady jsou jednak střední vzdělání s výučním listem nebo maturitou, jednak absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu, pokud dotýčný nezískal podle zvláštního právního předpisu způsobilost k výkonu zdravotnického povolání jako ergoterapeut.

Tyto podmínky však nelze splnit. Jen část z lidí, kteří již léta ke spokojenosti uživatelů dělají osobní asistenty, má totiž **vyšší než základní vzdělání**. Ti ostatní budou bez pardonu vyloučeni z možnosti mít tuto činnost jako zaměstnání. Ti, kdo sice splňují podmínku středního vzdělání, však **nemohou uspokojit požadavek absolvování akreditovaného kvalifikačního kurzu**. Na MPSV totiž nebyl včas akreditován žádný kurz pro osobní asistenty, takže prostě **nebylo fyzicky možné absolvovat stopadesátihodinový kurz do konce června. Organizace tudíž zatím nemohou mít vzdělané osobní asistenty ani je vzdělávat.**

Díky úpravě zákona lze sice posečkat s doplněním vzdělání dva roky u těch osobních asistentů, kteří byli **zaměstnání před účinností zákona,**

nikoli však u těch, které poskytovatel přijal nově. Avšak v celém světě patří služba osobní asistence k těm pracím, které se vyznačují značnou fluktuací pracovníků, protože ji někteří lidé (např. studenti) vykonávají intenzivně jen v určité části svého života. Je tedy nutné k těm, kdo pracují jako osobní asistenti dlouhodobě, **neustále doplňovat stav** pracovníků tak, aby byl **v souladu s potřebami uživatelů služby**. To je nyní nemožné, protože noví adepti nespĺní požadavek absolvování kurzu.

Organizace tedy **nemohou přijímat ty nové pracovníky** (každý nový pracovník musí být do 15 dnů zohledněn ve změně registrace), **kterí před lednem 2007 nepracovali v sociálních službách** (pro ně platí přechodné období dvou let), nebo jiným způsobem **nesplňují kvalifikační požadavky**. Zbývají ti, kdo získali způsobilost k výkonu zdravotnického povolání jako **ergoterapeut**. Jaká je pravděpodobnost, že organizace najde osobní asistenty splňující tak neobvyklé kvalifikační předpoklady? Kolik lidí je v této republice, kteří jsou ergoterapeuti a chtějí zároveň pracovat jako osobní asistenti?

Asociace pro osobní asistenci (APOA), o. s., poslala všem krajským hejtmanům a pražskému primátorovi dopis, v němž je upozornila na tento problém. Žádala je o zásah, jakkoliv bylo zřejmé, že ani vedení krajů nemůže ovlivnit uplatňování požadavků obsažených v zákoně. Ze všech krajských úřadů České republiky však přišly odpovědi, v nichž se zdůrazňuje, že kvalifikační požadavky jsou vskutku svízelné, ba likvidační pro službu, která je pokrokovou a ideální kompenzací zdravotního postižení či stáří.

Ministr práce a sociálních věcí již uchystal **pozměňovací návrh** pro nejbližší novelu zákona, v němž je lhůta i pro nové zájemce, a to osmnáct měsíců. Než však dojde k této legislativní nápravě, dostávají se poskytovatelé i uživatelé osobní asistence do velkých nesnází. **Jak se k tomuto návrhu postaví poslanci? Schválí jej?**

Ing. Jana Hrdá

Fond zaměstnanosti osob se zdravotním postižením

Na mezinárodní konferenci EQUAL byla široce diskutována otázka zvláštního fondu k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Této diskuse se mimo jiné zúčastnili ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas a předseda Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Zdeněk Škromach.

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR hodlá usilovat o zřízení zvláštního fondu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, do kterého by plynuly odvody od firem za neplnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Každý zaměstnavatel, který má více než 25 zaměstnanců, je podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, povinen zaměstnávat 4% osob se zdravotním postižením. Vybrané finanční prostředky za neplnění výše uvedeného povinného podílu by byly použity k podpoře vyšší zaměstnanosti osob se zdravotním postižením. Podobné fondy byly s úspěchem zavedeny například ve Francii či Německu. Velmi

inspirativní pro Českou republiku je zejména francouzský model, kde je fond veřejnoprávní institucí, již spravují zaměstnavatelé, občanské iniciativy zaměřené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a samozřejmě také státní správa.

Jak již bylo výše uvedeno, musejí osoby se zdravotním postižením tvořit v podnicích s více než 25 zaměstnanci nejméně čtyři procenta pracovníků. Pokud tuto podmínku firmy nespĺní, musejí odebrat výrobky od zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50% osob se zdravotním postižením nebo zaplatit odvody do státního rozpočtu. Za každou osobu se zdravotním postižením, u které zaměstnavatel neplní povinné procento, musí zaplatit 2,5násobek průměrné hrubé mzdy.

Nově vytvořený fond by podle NRZP ČR umožnil daleko aktivnější politiku zaměstnanosti, než jakou při současném systému provádějí úřady práce. Zároveň by se dosáhlo efektivnějšího a průhlednějšího hospodaření. Nyní se od

zaměstnavatelů vybere přibližně 800 milionů korun za neplnění povinného podílu. Národní rada osob se zdravotním postižením ČR odhaduje, že fond by mohl po zpřísnění současných předpisů získat ročně až 1,2 miliardy, které by byly použity výhradně na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Francouzské zkušenosti jsou velmi zajímavé. V této zemi mají také povinné procento zaměstnávání osob se zdravotním postižením, ale za daleko přísnějších podmínek. Zaměstnavatel s více než 20 zaměstnanci je povinen zaměstnat 6% pracovníků se zdravotním postižením. Velmi zajímavý je druhý údaj. Ve Francii v průměru každý zaměstnavatel zaměstnává 4% pracovníků se zdravotním postižením. V České republice je toto procento asi poloviční. I z těchto důvodů chce NRZP ČR k návrhu o fondu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením vyvolat veřejnou diskusi.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

Společně za zaměstnanost osob se zdravotním postižením

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR pořádala 22. 5. 2007 v hotelu Olympik mezinárodní konferenci, která se konala v rámci projektu **Posílení postavení nezaměstnaných zdravotně postižených občanů na trhu práce na území Prahy**, podpořeného Evropským sociálním fondem z programu **Equal**. Konference se skládala ze dvou tematických bloků. Dopolední část nesla název **Společně za zaměstnanost osob se zdravotním postižením** a byla věnována mezinárodnímu partnerství projektu. V tomto bloku vystoupili zástupci partnerů – **Innovate Trust** z Walesu, **Cithy Parthenariat** z Francie a **Northern Ireland Union of Supported**

Employment ze Severního Irska. Představili své národní projekty a sekretář Rozvojového partnerství David Sloan shrnul cíle a výstupy mezinárodní spolupráce. Paní Colette Portmann z Francie zahájila svou prezentací odpolední blok **Podpora vzniku fondu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením**. Ve svém vystoupení popsala, jak tento fond funguje v její zemi. Předseda NRZP ČR Václav Krása v odpolední části představil myšlenku zřídit fond zaměstnanosti osob se zdravotním postižením také v České republice.

Bohumila Miškovská

V Chlumci nad Cidlinou byl otevřen první autosalon pro osoby s tělesným handicapem

Chráněná dílna CAR CLUB 4. června 2007 slavnostně otevřela v Chlumci nad Cidlinou obchodní centrum, které nabízí komplexní služby na podporu osobní mobility lidí s tělesným handicapem. Slavnostní pásku přestřihli ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas a předseda NRZP ČR Václav Krása, a oficiálně tak otevřeli centrum pro všechny handicapované občany. Ministr Nečas vyslovil velkou podporu tomuto ojedinělému projektu a popřál všem hodně úspěchů. Předseda NRZP ČR poblahopřál a poděkoval CAR CLUBU za zdravotně znevýhodněné lidi, kteří si nyní konečně mohou zakoupit české auto s výraznou slevou.

Slavnosti se zúčastnili zástupci partnerů projektu a významní představitelé firem, kteří se do programu na zlepšení mobility handicapovaných zapojují.

V novém obchodním centru CAR CLUB pracují dva mladí muži, kteří jsou po těžkém úrazu trvale na vozíku. Znalí situaci handicapovaných

a vědí, jak je pro ně mobilita životně důležitá. Pomohou vybrat vhodné auto (nové nebo ojeté), poradí, jak vyplnit žádosti o příspěvky, pomohou najít optimální financování a pojištění vozu se speciální asistenční službou.

„Já sám jsem po těžkém úrazu na vozíku, takže dobře vím, jak nesmírně důležitá je pro postižené lidi možnost samostatného pohybu autem,“ říká Marian Vilhan, který pracuje jako vedoucí prodeje vozů HANDY. Také on po návratu ze zdravotnických zařízení seděl doma, díval se z okna a nevěděl, co má dělat. Jak dodává, byl vděčný za každou dobrou radu, kterou mu lidé podobně postižení dali.

„Mám radost, že tady pracuji a že právě já můžu postiženým lidem nabízet HANDY auta s pěti výhodami, které jsou na našem trhu naprosto ojedinělé. A nejen to, dokážeme tady každému poradit, na jaký příspěvek má nárok, jak má vyplnit žádost a kde si má o příspěvek požádat. Doporučíme vhodnou autoškolu. Navrhne

a zprostředkujeme individuální úpravu řízení u našich smluvních dodavatelů,“ poznamenává Vilhan.

CAR CLUB v současné době s prodejem vozů HANDY začíná, ale zájem je nad očekávání velký. Hodně se věnujeme propagaci. Nedávno jsme navštívili veletrh NON-HANDICAP v Praze, prezentujeme vozy HANDY ve spinálních jednotkách a rehabilitačních zařízeních, např. v Kladrubech, Luži u Košumberka, v Janských Lázních. Zúčastnili jsme se Abilympiády v Pardubicích a Kladrubských her. Naší největší starostí je nyní to, jak co nejrychleji doručit informace o tomto produktu všem postiženým lidem, kteří osobní auto pro svůj život nutně potřebují.

Jaroslava Vanclová,
odborná garantka projektu
vanclova@carclub.cz, tel.: 602 178 359

Marian Vilhan, prodejce vozů HANDY
vilhan@carclub.cz, tel.: 739 306 710

Pozvánka na veletrh HOSPI Medica Brno 2007

Vážený čtenáři,
ve dnech 16.–19. října 2007 proběhne na brněnském výstavišti tradiční mezinárodní veletrh zdravotnické techniky, rehabilitace a zdraví **HOSPI Medica Brno 2007**. Součástí veletrhu je i největší středoevropská přehlídka

pomůcek a služeb pro osoby se zdravotním postižením **Rehaprotex**. **Národní rada osob se zdravotním postižením ČR** je partnerem pořadatele veletrhu, společnosti **BVV Veletrhy Brno, a. s.**, a podílí se na přípravě odborného doprovodného programu. V našem stánku budeme nabízet **právní poradenství JUDr. Jana Hutaře** pro osoby se zdravotním postižením i celou řadu publikací, informační materiály a různé upomínkové předměty.

Připravujeme také dvě **mimořádné konference**. První se uskuteční v rámci celodenní konference **Rovné příležitosti – stejné podmínky na trhu práce**, kterou organizují **TTV marketing communication** a **BVV Veletrhy Brno, a.s.** Akce je naplánována na 17. října 2007 v kongresové hale hotelu Holiday Inn v areálu výstaviště. Národní rada osob se zdravotním postižením ČR připravuje jednu ze sekcí konference, která ponese název **Osoby se zdravotním postižením a jejich rovné podmínky**. Tato sekce se mimo jiné zaměří na následující otázky: *Podporuje současná legislativa rovné postavení OZP na trhu práce? Přinesl by fond tvořený odvody zaměstnavatelů za neplnění povinného podílu průhlednější podporu zaměstnavatelů*

při zaměstnávání OZP? Jak odstranit zneužívání legislativy podporující zaměstnanost OZP?

Na konferenci bude zajištěn tlumočnický do znakového jazyka a v případě potřeby i tlumočnický cizích jazyků.

Druhá konference se bude konat 18. října 2007 v Business centru, v pavilonu E. Jejím tématem bude ochrana práv osob se zdravotním postižením v ČR a bude mít název **ČR potřebuje ombudsmana pro osoby se zdravotním postižením**. Mimořádným hostem této konference bude pan **Herbert Haupt**, rakouský ombudsman osob se zdravotním postižením. Konference bude mít za cíl zhodnotit způsoby ochrany práv osob se zdravotním postižením v ČR a porovnat tyto způsoby se zkušenostmi ochránce práv osob se zdravotním postižením Rakouské republiky. Na konferenci bude zajištěn tlumočnický do znakového jazyka a tlumočnický německého jazyka.

Veškeré podrobnosti k chystaným konferencím budeme pravidelně aktualizovat na našich stránkách www.nrzp.cz, stejně jako informace o umístění stánku v areálu výstaviště. Další důležité informace o veletrhu jsou k dispozici na stránkách www.bvv.cz/hospimedica.

Vážený čtenáři, všichni jste srdečně zváni ke stánku Národní rady osob se zdravotním postižením ČR i na obě konference, jež budou součástí doprovodného programu. Těšíme se na shledanou s Vámi!

Michal Dvořák

Desatero komunikace s osobami se zdravotním postižením

Osoby se zdravotním postižením se na pracovním trhu uplatňují jen s obtížemi. Při jejich sociální integraci prostřednictvím trhu práce je pro ně tudíž vhodné hledat nové, zajímavé a efektivní formy pracovních činností. Jednu z možností představuje projekt „Desatero komunikace s osobami se zdravotním postižením“, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem ČR a rozpočtem hl. m. Prahy.

„Desatero“ realizuje NRZP ČR společně se svými partnery – Klubem občanů bezbariérového domu Vondroušova a Asociací poraden pro zdravotně postižené. Významnou pomoc při realizaci poskytují i poradenské společnosti Mott MacDonald Praha, spol. s r.o., a Blue Projects Agency, s.r.o., specializující se na zpracování, projektové řízení a monitoring žádostí získaných ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. Díky jejich

profesionálnímu přístupu je projekt „Desatero“ jedním z nejlepších projektů NRZP ČR.

Cílovou skupinou projektu jsou především nezaměstnané osoby se zdravotním postižením se středoškolským a vysokoškolským vzděláním a trvalým bydlištěm v Praze (nebo s přechodným bydlištěm v Praze delším než půl roku). Školení má rozsah 100 hodin (tj. 20 výukových dnů po pěti hodinách) a pro účastníky je zdarma.

Cílem školení je získání certifikované kvalifikace – **lektor komunikace s osobami se zdravotním postižením pro zdravotnický personál a státní správu.**

Školení je rozděleno do tří základních modulů:

1. Modul obecně teoretické přípravy (systém zdravotní péče, typy zdravotnických zařízení v ČR, lékařská a zdravotnická etika, práva pacientů apod.).

2. Modul speciálně teoretický (způsoby, metody a formy komunikace se sluchově, zrakově a tělesně zdravotně postiženými).

3. Modul lektorsko – manažerský (manažerské a lektorské dovednosti, osobnostní trénink, základy psychologie apod.).

Školení bylo zahájeno 4. 6. 2007. Výuka bude pokračovat v září, zájemci se proto mohou ještě dodatečně přihlásit na e-mailových adresách: krasovao@seznam.cz (+420 603 372934) marcela.cerna@bpagency.cz (+420 602 220158) a natasa.morochovicova@mottmac.cz

Adresář poraden pro osoby se zdravotním postižením a seniory

Zákon o sociálních službách vstoupil v platnost od 1. ledna 2007. Pro osoby se zdravotním postižením a seniory přináší nové možnosti a příležitosti, ale i řadu rizik. V níže uvedených poradnách jsou připraveni Vám bezplatně pomoci speciálně vyškolení poradci uživatelů sociálních služeb.

Komu je služba určena?

- občanům se zdravotním postižením,
- seniorům,
- rodičům dětí se zdravotním postižením,
- opatrovníkům osob zbavených způsobilosti k právním úkonům,
- dalším skupinám uživatelů sociálních služeb.

Nový zákon o sociálních službách změnil postavení uživatelů sociálních služeb (občanů se zdravotním postižením, seniorů a ostatních). Nově každý sám odpovídá za výběr sociální služby, kterou potřebuje!

Sociální službu, její rozsah, úhradu za služby, čas poskytování – to vše a mnoho dalšího, si musí uživatel sám sjednat ve smlouvě o poskytování sociální služby uzavřené s poskytovatelem sociální služby! Uzavření špatné smlouvy může znamenat zhoršení kvality jejího poskytování!

Systém poradenství je podporován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Provozovatelem a garantem nového modelu poradenství uživatelů sociálních služeb je Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, zastřešující organizace hnutí občanů se zdravotním postižením.

okres	pracoviště	PŠČ	telefon
kraj Praha			
Praha 1	Rybná 24	110 00 Praha 1	224 828 431
Praha 2	Balbínova 6	120 00 Praha 2	224 253 877
Praha 4	Filipova 2013	140 00 Praha 4	271 911 670
Praha 6	Wuchtlerova 11	160 00 Praha 6	224 323 433
Praha 7	Partyzánská 7	170 00 Praha 7	266 753 427
Praha 9	Lovosická 40/400	190 00 Praha 9	284 810 936
Praha 10	Moskevská 61	101 00 Praha 10	272 741 825
Středočeský kraj			
Benešov	Vlašimská 1922	256 01 Benešov	317 723 506
Beroun	Bezručova 928	266 01 Beroun	311 625 025
Kladno	Hřebečská 2680	272 01 Kladno	312 682 244
Kolín	Sluneční 76	280 02 Kolín	321 723 933
Kutná Hora	Sedlecká 670	284 01 Kutná Hora	327 514 779
Mělník	Kosmonautů 3017	276 01 Mělník	315 624 406
Mladá Boleslav	Havlíčková 447	293 01 Mladá Boleslav	326 324 021
Nymburk	Boleslavská tř. 467	288 02 Nymburk	325 513 331
Praha venkov	U skládky 4	190 00 Praha 9	284 818 767
Příbram	T.G. Masaryka 100	261 01 Příbram	318 624 834
Rakovník	nábř. T. G. Masaryka 2473	269 01 Rakovník 1	313 286 883
Jihočeský kraj			
Č. Budějovice	Staroměstská 2608	370 04 České Budějovice	386 353 940
Český Krumlov	Kaplická 586	381 01 Český Krumlov	380 711 764
Jindřichův Hradec	Janderova 147	377 00 Jindřichův Hradec	384 361 723
Písek	Palackého sady 166	397 01 Písek	382 212 343
Prachatice	SNP 559	381 01 Prachatice	388 319 006
Strakonice	Stavbařů 213	386 01 Strakonice	383 321 931
Tábor	Tř. ČSA 2289	390 03 Tábor	281 254 240

<i>Plzeňský kraj</i>			
Domažlice	Msgre. B. Staška 265	344 01 Domažlice	379 724 387
Klatovy	Vídeňská 9	339 01 Klatovy	376 323 527
Plzeň	Koterovská 134	326 00 Plzeň-město	377 440 854
Rokycany	Masarykovo nám. 215/I	337 01 Rokycany	371 723 759
Tachov	Bělojarská 1541	347 01 Tachov	374 722 189
<i>Karlovarský kraj</i>			
Cheb	Kamenná 40	350 02 Cheb	354 433 024
Karlovy Vary	Sokolovská 54	360 05 Karlovy Vary	358 825 526
Sokolov	Rokycanova 1756	356 01 Sokolov	352 628 788
<i>Ústecký kraj</i>			
Děčín	28. října 29	405 01 Děčín	412 510 107
Chomutov	Kochova 1185	430 01 Chomutov	474 624 028
Litoměřice	Teplická 1671/1	412 01 Litoměřice	416 737 751
Louny	Pod Nemocnicí 2380	440 01 Louny	415 635 545
Most	J.Kubelíka 1472	434 01 Most	476 708 913
Teplice	Rovná 277	415 01 Teplice	417 533 726
Ústí nad Labem	Štefánikova 25	400 01 Ústí nad Labem	475 211 836
<i>Liberecký kraj</i>			
Česká Lípa	Konopeova 812	470 01 Česká Lípa	487 853 481
Jablonec n. Nisou	E. Floriánové 8	466 01 Jablonec n. Nisou	483 356 218
Liberec	Zahradní 415/10	460 01 Liberec	485 104 044
Semily	Archivní 570	513 01 Semily	481 653 454
<i>Královéhradecký kraj</i>			
Hradec Králové	Fráni Šrámka 1647	500 02 Hradec Králové	495 538 867
Jičín	Železnická 1057	506 01 Jičín	493 532 182
Náchod	Palachova 1303	547 01 Náchod	491 426 027
Rychnov nad Kněžnou	Palackého 694	516 01 Rychnov nad Kněžnou	494 535 494
Trutnov	Horská 5/1	541 01 Trutnov	499 813 032
<i>Pardubický kraj</i>			
Chrudim	Rooseveltova 594	357 01 Chrudim	469 620 320
Pardubice	Závodu Míru 1961	530 02 Pardubice	466 335 630
Svitavy	Milady Horákové 16	568 02 Svítavy	461 535 325
Ústí nad Orlicí	Čsl. Armády 1181	562 01 Ústí nad Orlicí	465 525 324
<i>Kraj Vysočina</i>			
Havlíčkův Brod	Dobrovského 2915	580 01 Havlíčkův Brod	569 427 614
Jihlava	Vrchlického 57	586 01 Jihlava	567 303 685
Pelhřimov	Pražská 1655	393 01 Pelhřimov	565 324 806
Třebíč	Komenského nám. 12	674 01 Třebíč	568 841 034
Žďár nad Sázavou	Komenského 1	591 01 Žďár nad Sázavou	566 625 703
<i>Jihomoravský kraj</i>			
Boskovice	U Lázní 1734	680 01 Boskovice	516 411 583
Brno	Veselá 5	602 00 Brno	549 250 532
Břeclav	nám. T.G. Masaryka 38/10	690 81 Břeclav	519 324 643
Hodonín	Palackého 14	695 01 Hodonín	518 352 544
Vyškov	Lípová 364/2	682 01 Vyškov	515 531 354
Znojmo	Velká Michalská 22	669 02 Znojmo	515 223 480
<i>Olomoucký kraj</i>			
Jeseník	Tovární 234	790 01 Jeseník	584 412 216
Olomouc	Slovenská 5	772 00 Olomouc	585 223 970
Prostějov	Kostelecká 17	796 01 Prostějov	582 345 712
Přerov	nám. Svobody 4	750 00 Přerov	581 206 925
Šumperk	Kozinova 13	787 01 Šumperk	583 212 019
<i>Zlínský kraj</i>			
Kroměříž	Náměstí Míru 1551	767 01 Kroměříž	575 752 152
Uherské Hradiště	Palackého nám. 293	686 01 Uherské Hradiště	572 553 417
Vsetín	Rokytnice 153	755 01 Vsetín	571 819 202
Zlín	Štefánikova 167	760 30 Zlín	576 011 498
<i>Moravskoslezský kraj</i>			
Bruntál	Dukelská 2	792 01 Bruntál	554 718 068
Frýdek-Místek	Kolaříkova 653	738 01 Frýdek-Místek	558 431 889
Nový Jičín	Sokolovská 9	741 01 Nový Jičín	556 709 403
Opava	Liptovská 21	747 06 Opava 6	553 734 109
Ostrava	Bieblova 3	702 00 Ostrava	596 115 318
Český Těšín	Na Horkách 1701/23	737 01 Český Těšín	558 711 033

Více informací najdete na specializovaných webových stránkách NRZP ČR www.poradnaprouzivatele.cz

JUDr. Jan Hutař

vydavatel: Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7, telefon: 266 753 420, fax: 266 753 424 • odpovědný redaktor: Mgr. Jan Khol (220 879 916, kholl@seznam.cz) • redakční okruh: Ing. Jana Hrdá (257 951 332, janahrda@centrum.cz), JUDr. Jan Hutař (266 753 425, j.hutar@nrzp.cz) • vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR, zapsáno do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 13338 • dotováno Ministerstvem zdravotnictví ČR • neprodejné • zveřejněné názory nemusejí být v souladu s míněním redakce, ručí za ně autoři článků